

ความเข้าใจที่ถูกต้องและวิธีรับมืออย่างเหมาะสม เกี่ยวกับ พฤติกรรมทางเพศในช่วงวัยปฐมวัย

ด้วยการพัฒนาของอินเทอร์เน็ทและสื่อในปัจจุบัน ทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเข้าถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศได้ง่ายและรวดเร็วกว่าสมัยก่อน เรื่องเพศในช่วงวัยปฐมวัย ถือเป็นกระบวนการพัฒนาตามธรรมชาติของเด็ก แต่ในมุมมองของผู้ปกครองอาจเกิดความรู้สึกตกใจหรือประหลาดใจพร้อม กับความคิดว่า ‘ลูกเราอายุแค่นี้ ทำไมถึงเป็นแบบนี้?’ ได้ อย่างไรก็ตาม การที่ผู้ปกครองตอบสนองและให้การสนับสนุนอย่างไร ในช่วงเวลานี้จะมีผล อย่างมากต่อการป้องกันไม่ให้พฤติกรรมทางเพศของเด็กพัฒนาไปในทิศทางที่เป็นปัญหา รวมถึงช่วยให้เด็กสร้างแนวคิดเรื่องเพศที่ถูกต้องและเติบโต อย่างมีความสุขที่ดี การให้ความรู้ที่มากเกินไปไม่จำเป็นและอาจไม่เป็นผลดี ดังนั้นควรใช้ชีวิตประจำวันเป็นโอกาสในการช่วยคลายความสงสัยและความ สนใจของเด็กอย่างเป็นธรรมชาติและเหมาะสม ตามแนวทางด้านล่างนี้

วัยปฐมวัย พัฒนาการทางเพศ & ลักษณะพฤติกรรมทางเพศ

“วัยปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่เด็กเริ่มสำรวจร่างกายของตนเองและเริ่มสร้างแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องเพศ”

“เด็กอาจรู้สึกสนุกกับการเปิดเผยอวัยวะเพศหรือร่างกาย”

“เด็กอาจมีสัญชาตญาณอยากมองหรืออยากรู้เกี่ยวกับร่างกายของผู้อื่น”

“เด็กอาจเกาอวัยวะเพศเนื่องจากรู้สึกคัน”

“การกระตุ้นบริเวณที่ไวต่อความรู้สึก อาจทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจ”

“ความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับอวัยวะเพศจะค่อยๆ เพิ่มมากขึ้น”

- พฤติกรรมทางเพศของเด็กวัยนี้แตกต่างจากพฤติกรรมทางเพศของผู้ใหญ่ ผู้ปกครองควรมองและเข้าใจจากมุมมองและระดับความเข้าใจของเด็ก พร้อมรับมืออย่างเป็นธรรมชาติ สบายใจ พุดคุยในชีวิตประจำวันและมีท่าทีที่เปิดกว้าง
- หากผู้ปกครองแสดงปฏิกิริยาตกใจหรืออ่อนไหวเกินไป อาจยิ่งกระตุ้นพฤติกรรมเหล่านั้นและทำให้เด็กแอบทำรวมถึงเกิดความรู้สึกผิดหรือความสับสนทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมได้

วัยปฐมวัย พฤติกรรมทางเพศตามช่วงอายุ

อายุ 0~1 ปี

- เด็กจะเริ่มสำรวจความรู้สึกทางร่างกาย ที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญ
- เด็กอาจตอบสนองต่อความรู้สึกทางประสาทสัมผัสตอนเปลี่ยนผ้าอ้อม อาน้ำ เช็ดตัว
- เด็กอาจมองหรือสัมผัสอวัยวะเพศของตนเอง

อายุ 2~3 ปี

- เด็กจะแสดงความอยากรู้อยากเห็นต่อร่างกายที่เปลือยของคนในครอบครัวหรือเพื่อนวัยเดียวกัน
- เด็กอาจถอดเสื้อผ้าและเดินไปมา
- เด็กอาจมองหรือสัมผัสอวัยวะเพศของตนเอง

อายุ 4~5 ปี

- เด็กอาจพยายามถอดเสื้อผ้าของเพื่อนขณะเล่นบทบาทสมมติ
- อาจมีพฤติกรรมแอบมองผู้อื่นในห้องน้ำ
- เด็กอาจมองหรือสัมผัสอวัยวะเพศ

วัยปฐมวัย การสนับสนุนตามสถานการณ์

“ลูกกำลังจับร่างกายตัวเอง แล้วเผลอไปจับอวัยวะเพศเข้า”

- ▶ ช่วยเบี่ยงเบนความสนใจไปที่กิจกรรมหรือการเล่นที่เด็กสนใจ

“หลังจากมีน้อง เด็กเริ่มจับอวัยวะเพศบ่อยขึ้น”

- ▶ เด็กต้องการความสนใจ ควรหาสาเหตุของความไม่มั่นคงทางอารมณ์ หากทางเลือกอื่นให้เด็กและใช้เวลาทำกิจกรรมหรือเล่น ร่วมกันมากขึ้น

“พอเด็กโชว์ร่างกาย เพื่อนๆก็ตกใจและหัวเราะสนุกสนานกัน”

- ▶ หากไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ไม่จำเป็นต้องตำหนิ พฤติกรรมนั้นทันที แต่ควรตั้งใจฟังว่าเด็กอยากเล่าหรืออยากสื่อสารเรื่องอะไร

“ขณะเล่นบทบาทสมมติ เด็กถอดเสื้อผ้าเพื่อน”

- ▶ อธิบาย กติกาการเล่นให้ชัดเจนและช่วยให้เด็กได้แสดงบทบาท หลากหลายรูปแบบอย่างเหมาะสม

“รู้สึกว่าผู้หญิงกับผู้ชายแตกต่างกัน เลยเผลอแอบดูเพราะอยากรู่มาก”

- ▶ ช่วยคลายความสงสัยและความอยากรู้อยากเห็น ด้วยการให้ความรู้เรื่องเพศที่เหมาะสมกับช่วงวัย

“เวลาารู้สึกเบื่อหรือไม่อยากนอนกลางวัน เด็กจะจับอวัยวะเพศเล่น”

- ▶ ชวนทำกิจกรรมที่สนุกด้วยกัน หรือช่วยให้เด็กรู้สึกผ่อนคลาย และพร้อมนอนอย่างสบายใจ

พวกเราทุกคนมีฟองสบู่ใช้ไหม? 1

พวกเราทุกคนมีฟองสบู่ใช้ไหม? 2

(การอบรมป้องกันความรุนแรงทางเพศ สำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย)

※ แหล่งที่มา : ศูนย์สนับสนุนการดูแลเด็กปฐมวัยแบบครบวงจร นครปฐม - ผู้ถือให้คำปรึกษาผู้ปกครองของศูนย์เด็กเล็กเรื่องพฤติกรรมทางเพศของเด็กปฐมวัย